

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas I. An habere partes entitativas, sit primò esssentialis conceptus
quantitatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

TRACTATUS III.

De proprietatibus & affectionibus corporis.

Agemus imprimis de quantitate, postea de motu, denique de loco. Sit

DISPUTATIO IX.

De Essentia quantitatis distinctionibusque
ei competentibus.

Methodus exigit, ut primùm essentia
quantitatis examinetur.

QVÆSTIO I.

De primo essentiali conceptu quantitatis.

Examinabimus imprimis aliorum sententias,
postea tenendam, adferemus.

DIFFICULTAS I.

*An habere partes entitativas, sit primo es-
sentialis conceptus quantitatis?*

Docent Thomistæ, de ratione Quantitatis
esse, conferre partes entitativas. Con-
sentit etiam noster Vasquez. Quod ut exa-
minetur. *Sit*

Punctum Difficultatis I.

Quid Tenendum?

DICENDUM est. Primò essentialem conce-
ptum Quantitatis non esse, conferre partes
entitativas.

PROBARI solet I: Quantitas distinguitur
à prima Materia: vel, si nolis illam distingui,
præscinde eam mente, quæro independentem
ab illa quantitate, re, aut per rationem præcisam,
vel materia habet partes, vel non habet? si
habet, ergo illas non à quantitate habet: Si non
habet, Ergo Materia prima, est simplex, & in-
divisibilis.

RESPONDERI potest huic argumento; con-
cedendo quòd Materia prima, independentem
à quantitate, sit indivisibilis.

INSTABIS. Ergo Materia, independentem à
quantitate, erit ita simplex ac Angelus, vel ani-
ma rationalis.

RESPONDETUR. Seclusà quantitate, in ali-
quo genere, ita se habet materia prima ac Ange-
lus, vel anima rationalis; nec id involvit ullum
absurdum; certè enim in sententia constituente
conceptum primarium quantitatis in impen-
etrabilitatis exigentia, seclusa quantitate, æquè
est materia penetrabilis, ac anima rationalis,
neque tamen in hoc est ullum absurdum.
Æquè item non componitur ex duabus parti-
bus physicis, Materia, ac Angelus, nec inde ta-
men sequitur, intra eundem gradum simplicita-
tis, utrumque esse. Dicit itaque potest, ratio-
ne molis corporeæ, adhuc illam Materiam non
fore ita simplicem. Dicit etiam posset quòd
independentem à quantitate, habeat virtualiter
partes Materia, sitque divisibilis virtualiter,
quæ

quæ divisibilitas in hoc stabit; quod sit semper habens vim, fundandi & emanandi quantitatem, & quod habeat molem, quæ apta sit evolvi, parte: fierique ut ita dicam, per additam quantitatem. Inde autem non sequitur, simpliciter esse divisibilem Materiam, independentem à quantitate; quia non est licitum, argumentari à restricto ad irrestrictum. *Neque valet, si dicas:* hoc videri dissonum Dialecticæ, docenti, valere consequentiam à gradibus inferioribus, qui utique sunt restricti ad superiores, qui sunt irrestricti, non inquam valet, si id dicas, quia si valet consequentia à restricto ad irrestrictum, Ergo si ego dicam, Æthiops est albus: Item si dixerò est propositio æternæ veritatis: Homo est animal rationale, potero etiam dicere, est propositio æternæ veritatis, Homo est. Dandum ergo est taxativum, quando nam subtilibus teneat consequentia, quando non teneat. Et potest esse hoc. Ab inferiori ad superius tenet consequentia, à restricto hoc est dicto secundum quid, non tenet consequentia ad dictum simpliciter. Cujus ulterior hæc ratio est. Quia ut prædicatum verificetur de subiecto, debet esse identitas prædicati & subiecti; Quia autem est Identitas inferioris, cum superiore, eo quod superius sit totum potestativum, continens in se potestatem inferius, hinc fit, ut teneat consequentia ab inferiori ad superius. Quia autem non est Identitas inter ly secundum quid, & inter ly simpliciter, si enim esset inter hæc identitas, vel utrumque esset esse secundum quid, vel utrumque esse simpliciter, ideo inter hæc non est identitas, adeoque nec tenebit consequentia, à restricto ad irrestrictum.

PROBARI solet II. Quantitas quæ in se habet partes ex quibus componitur, non communicat se ipsam subiecto per identitatem, sed per unionem. Ergo quantitas tantum habet hoc, quod est, illam ipsam in partes actu distinctas esse divisibilem. Ergo ulterius, si se ipsa Materia illa partes non habet, etiam per unionem quantitatis illas habere nequit: esse enim unitum extremo habenti partes, non est habere partes.

CONFIRMATUR. Quia quantitas communicat partes, vel quas in se habet, vel alias distinctas, non has quas habet, quia hæc sunt accidentales, at partes substantiæ, sunt substantiales; non etiam communicat partes quas non habet, seu partes distinctas à quantitate, quia quantitas nihil substantiæ producit, neque causat in aliquo genere. Ergo quantitas, nullas potest partes communicare substantiæ.

RESPONDERI potest huic argumento. Imprimis retorquendo argumentum. Quantitas quæ in se habet impenetrabilitatem, com-

municat se materiæ, nonnisi per unionem. Ergo quantitas tantum habet hoc, quod sit impenetrabilis. Ergo ulterius si se ipsa materia non est impenetrabilis, etiam per unionem cum quantitate, non erit impenetrabilis, quia esse unitum extremo impenetrabili, non est esse impenetrabile. Deinde si materia & se ipsa, & simul virtualiter non haberet partes, etiam accessu quantitatis non haberet partes, secus cum virtualiter illas contineat. Unde accessu quantitatis, haberet partes à materia, quæ antè accessum illius, nonnisi virtualiter habebantur. Sic in sententia non distinguente partes actu ante assignationem, assignatio confert actualitatem partium partes, quæ potentia nonnisi habebantur.

PROBARI solet 3. Substantia pedis, non est substantia capitis, potest enim substantia pedis corrumpi, non corrupta substantia capitis. Ergo substantia capitis distinguitur à substantia pedis: nam idem non potest corrumpi & non corrumpi, quæ tamen substantiæ distinguuntur, tanquam substantiæ partiales, quia si distinguerentur tanquam aliquid tertium, substantia pedis, non pertineret ad illud compositum, cum ergo pertineat, debet tanquam pars distinguui.

RESPONDERI posset. Quod substantia pedis à substantia capitis in ratione substantiæ, se ipsis distinguuntur, seclusa tamen quantitate non distinguuntur tanquam partes, quæ etiam illa seclusa non pertinebunt ad compositum tanquam partes. Sicut & in sententia negante formas partiales substantiales, independenter ab organisatione, partes illæ non sunt partes, licet in ratione substantialium, constituentur se ipsis. *Hinc aliter*

PROBATUR Conclusio. Vel præcedit quantitatem, entitas illarum partium, quas per te confert quantitas, vel non præcedit? Si præcedit. Ergo & confert entitatem partium quantitas ut supponitur, & non confert: quia ante accessum quantitatis, jam præsupponuntur. Quod si entitas partium non præcedit illam quantitatem, quæro, an illa entitas partium quas confert quantitas materiæ, sit substantialis vel accidentalis? si substantialis? Ergo erunt illæ partes Materia, utpotè partes homogeneæ; Sierunt Materia. Ergo non possunt produci à quantitate, quia Materia nonnisi creari potest, quantitas autem non creat. Rursus si partes entitativæ, quas confert quantitas sunt substantiales. Ergo quantitas panis, sunt partes substantiales panis, quantitas enim panis debet habere conceptum primò essentialem quantitatis panis, Ergo debet habere partes substantiales panis, quas per te primò dicit. Ergo ulterius, cum

cum in Eucharistia sit quantitas, erunt etiam partes substantiales panis, adeoque substantia panis. Quod si partes illae quas confert quantitas sunt partes accidentales, vel sunt partes, quas ipsamet quantitas entitas, in se importat, vel sunt partes quas causat à se conditio illa quantitas: Non primum, quia alias in sua entitate Materia nunquam haberet partes, quia entitas quantitatis, nunquam est entitas Materiae, consequenter & partes entitatis. Quantitatis, non possunt esse partes entitatis Materiae, habebitque se Materia in ordine ad habendum partes, sicut Angelus vel anima rationalis, si ei supernaturaliter uniretur quantitas, per cuius unionem aequè non haberet in sua entitate partes, ac ante non habuit, licet habeat partes quantitatis quae secum unita est. Quod si partes illae accidentales, sunt partes, quas causat distinctio à se illa quantitas. Ergo imprimis nunquam quantificaretur entitas Materiae, quia nunquam in sua entitate acquireret partes. Ergo ulterius quantitas est ens operativum.

RESPONDEBIS primò. Quod accessum quantitatis, praecedant partes virtuales.

CONTRA. Partes illae virtuales vel continent entitatem partium formandarum, vel non continent? redibitque argumentum factum.

RESPONDEBIS secundò. Partes virtuales, virtualiter continere entitatem partium formandarum.

CONTRA. Virtualis haec continentia partium formandarum, vel dicit negationem Physicae actualitatis, debita entitati partium, vel non dicit? si non dicit negationem. Ergo datur Physica actu actualitas entitatis illarum partium. Ergo illa non habebitur à quantitate: Si dicit negationem. Ergo illam actualitatem entitatis partium, primum confert quantitas, redibitque argumentum factum, qualesnam partes conferat.

RESPONDEBIS tertio. Quod aliud sit, quantitatem esse ipsas partes entitativas substantiales, aliud autem, quantitatem, posse facere partes substantiales. Primum illud, non habet quantitas ob rationes allatas; habet hoc posterius; ex priori autem non nisi, sequeretur dari partes substantiales panis in Eucharistia.

CONTRA. Quia vi argumenti facti, sequitur, quantitatem esse, ipsas partes entitativas substantiales, vel enim ante accessum quantitatis haberentur partes illae, vel non haberentur? si non haberentur. Ergo quantitas sunt illae ipsae partes: neque enim illas producere potest, ut probatum supra: Si haberentur. Ergo non conferuntur à quantitate: Neque valet, si dicas; ante accessum

materiae, antecedere entitatem partium, sed non antecedere partes entitativas; non, inquam, valet, si id dicas, quia inter entitatem partium, & partes entitativas, nullum est discrimen. Nam quamvis concedi possit, partes esse distinctas quoad entitatem, non tamen quoad esse formale partium. Id inde est. Quia aliunde sumitur ratio formalis partium & aliunde entitas, ut ex dicendis constabit. Sed ostendi non potest, aliud importari ab entitate partium, & aliud à partibus entitativis. Quod si ante accessum quantitatis dicas, non esse partes entitativas, in isto sensu, quia non sunt extremitates, evolutae &c. tunc jam quaestio erit non nisi de sola voce; an scilicet non habere partes extremitates, sit non habere partes entitativas.

QVÆRES: An sicut convenit Materiae habere partes entitativas independentes à quantitate? etiam conveniat divisibilitas earundem partium independentes à quantitate? Sed probabilius est, non convenire.

RATIO. Tum quia, quando partes sunt penetratae, accipitque Materia modum existendi, connaturaliter debitum non nisi entibus spiritualibus, posita item penetratione partium, manet entitas Materiae, partesque illius entitativae, & tamen non manet divisibilitas, quia in unaquaque parte, respondet totum. Ergo divisibilitas se ipsa non convenit Materiae. Tum quia non datur ulla extensio entitativa. Ergo nec divisibilitas entitativa. Antecedens probatur. Si enim daretur extensio entitativa, dicam etiam dari entitativam quantitatem, hoc est sequentem & identificantem ipsi entitati. Ergo nec dabitur ulla divisibilitas entitativa, non enim est maior unus ratio, quam alterius. Impenetrabilitas enim, extensio, divisibilitas, &c. videntur pendere à quantitate, & sicut non datur ulla entitativa albedo, vel calor entitativus, identificatus scilicet substantiae alicui, ita nec dabitur divisibilitas ulla entitativa. Tum quia, si esset alia ratio, ob quam divisibilitas conveniret materiae independentes à quantitate, id ideo esset, quia potest conservari una pars, non conservata alia parte; adeoque divisa ab alia parte. Sed haec ratio nihil probat. Quia quamvis v. g. Christi manus conservari posset sine corpore Christi, tamen supposito modo, quo existit in Eucharistia, non potest conservari manus sola, non servato toto corpore, quia in manu est totum corpus, & tota manus, in toto corpore. Ergo quamvis ante sublatam quantitatem, possit conservari manus, non conservato corpore, tamen sublatam quantitate, quando manus acquirit esse in toto corpore, & corpus in manu, non potest conservari manus, servato illo modo essendi, nisi con-

servetur & totum corpus. Tum quia nulla necessitas, & nullum fundamentum tribuendi hoc prædicatum materiæ, ad quid ergo hæc multiplicatio prædicatorum? Tum quia divisio non potest concipi sine extremitate; extremitas etiam sine quantitate, & quæcunque divisibilitas, independenter ab extremitate, consimilis erit ei, quæ convenit totis spiritualibus.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT primò Lugo, Vasq. Si substantia & reliqua accidentia secundum se haberent partes, & extensionem, alia non esset extensio constituenda, in qua essentia quantitatis, consistat.

RESPONDETUR. Hoc argumentum, non nisi probat, partes, independenter à quantitate, non esse extensas, divisibiles &c. quod & nos tenemus. Sed hoc non probat, quod partes substantia de se non habeat, certè enim illas ut probatum est, non accipit à quantitate, sicut accipit divisibilitatem, & quia nos, non concedimus independenter à quantitate ullam extremitatem illarum partium entitativarum, ideò, quantitas, adferens illam extremitatem, non erit otiosa.

OBJICIT secundò idem. Si substantia ex se partes haberet, peteret Ubi. Ergo peteret ubi divisibile, ita ut pars illius, parti spatii, & tota, toti spatio corresponsdeat. Quòd si tale ubi peteret, nec per Divinam potentiam posset indivisibiliter constitui, adeoque CHRISTUS indivisibiliter in Eucharistia poni non posset. Quòd si peteret, illa substantia habens partes, ubi indivisibile, non posset constitui sub quantitate, quin amittat propriam præsentiam. Quòd si dicas substantiam partes habentem, seclusà quantitate, nec petere divisibile ubi, nec indivisibile; Contra erit: quia natura est determinata ad unum, nec potest indiscriminatum unum, vel alium modum ipsius Ubi petere.

RESPONDET primò Oviedo. Substantiam esse indifferentem ad præsentiam, siue divisibilem, siue indivisibilem; seclusà quantitate. Illustrat hoc instantis. Una causa, est indifferens ad hos vel illos actus, una materia est indifferens ad hanc vel illam formam specie distinctam. Curigitur in substantia non erit indifferentia ad ipsum Ubi. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT. Videmus in natura non esse aliquas indifferentias. Unde etiam Ovied. eodem puncto. num. 13. sub finem negat, quòd substantia, possit sine quantitate præscindere, ab habere vel non habere partes entitativas. Et sicut non habere partes entitativas, & habere partes, procedit per prædicata

contradictoria; ita habere ubi divisibile, non habere ubi divisibile, procedit similiter per contradictoria, quid ergo horum convenit partibus substantiæ seclusà quantitate. Ex alia parte videmus etiam in natura, esse aliquas indifferentias; ut concedit ipse Oviedo. Cur ergo potius substantia cum suis partibus spectata, in ordine ad Ubi, non sequetur hanc partem entium negantium indifferentiam; quòd si negabit indifferentiam ad hoc vel illud Ubi, dicit determinationem ad Ubi, restabitque argumentum à Vasq. propositum solvendum. Porò ut dignoscatur; an ad aliquid sit indifferens, vel non indifferens substantia, quæ est à parte rei, pensandum est, an prædicatum, de quo queritur, sit intrinsecum an extrinsecum; & tunc ad intrinseca prædicata, & identificata nulla esset indifferentia; Si autem est extrinsecum prædicatum, pensandum est, an æquè se habeat res cum hoc, quàm cum alio, tunc enim dabitur indifferentia. Quæ tamen doctrinà posita, restabit querere, an æquè se benè habeant illa partes substantiæ, quantitate spoliata, cum *ubi* divisibili, ac cum Ubi indivisibili? *Ideò aliter*

RESPONDETUR secundò. Supposito, quòd inferius probatur, Ubi, esse ipsammet rei entitatem in recto; tunc dici potest, quòd illa substantia, secundum ea quæ illi iure naturæ debentur, petat divisibiliter existere, ad eum modum quo Sol connaturaliter lucem petit, licet illà divinitus carere possit. Jam autem substantia illa spectata, secundum quod extrahitur extra jus suæ naturæ, spoliaturque quantitate, petit ubi indivisibile actu, divisibile potentiâ: quia petit suam entitatem, quæ ratione partium entitativarum, est divisibilis potentia, licet ob defectum quantitatis, non sit tunc actu divisibilis; posita autem quantitate amittit proprium Ubi, sed amissione impropria, quia non amittit ullam entitatem, neque enim per nos *ubi* est entitas, sed tantum acquirit modum essendi, cum extensione, quam antea non habebat, retentâ eadem entitate habente partes, quam entitatem importat *ubi* in recto.

OBJICITUR tertio. Si dantur partes entitativæ in materia seclusà quantitate, faciuntne se cum compositionem vel non? si faciunt, Ergo erant divisibiles, contra quàm supra illatum est; nam omne compositum dividi potest; Si non datur compositio, quomodo habent rationem partium?

RESPONDETUR. Hoc argumentum solvendum esse ex dicendi de continuatione, quæ non involvit ullam modalitatem, sed solam carentiam terminorum. Licet ergo compositio per unionem, quæ importat modalitatem, arguat divisibilitatem, sed non unio identificata: nam si ipsum, cui identificatur non est divisibile ut probatum supra, adeoque separabile à separatione propriè dictâ; de qua supra. nec ipsa unio divisibilis erit, & separabilis ab illis, quæ unit, & qui-

& quibus identificatur. Tota ergo illa compositio in hoc stabit, quia scilicet sunt entitates plures penetratae, adeoque non habentes proprios terminos, ex vi autem penetrationis, ex vi item carentiae propriorum terminorum, non sequitur ulla propria compositio, cum tamen ex sola propria compositione, oriatur divisibilitas.

ADDO, quamvis non daretur ulla compositio, haberetur ratio partis, non quidem actualis, sed potentialis; & sicut non habetur distinctio in ratione partis nemine cogitante, ita nec habetur ratio partis formaliter, cuius oppositum supponit argumentum. Deinde ratio partis in materialibus, inter alia dicit negationem tantae extensionis, quantam habet totum: jam autem nec tantam, nec non tantam, dicit ulla illic entitas extensionem, cum nullam omnino habeat.

Sed contra illatum, quod scilicet Materia seipsa divisibilitas non competat.

DICES primò ex recentiori Suarez. Id quod est indivisibile, nec per Divinam potentiam reddi potest divisibile. Ergo si materia esset indivisibilis, neque dividi posset ratione quantitatis.

RESPONDETUR. Hoc argumentum multum probare: probaret enim duos semipalmos, non posse divinitus fieri palmum, qui de se non sunt palmi. Directè autem dici potest. Id quod est indivisibile ex accidenti, habet tamen partes entitativas, molemque corpoream, adeoque est divisibile potentia, posse dividi.

DICES secundò cum eodem. Demus extensam materiam per unam leucam, annihiletur in instanti ejus quantitas, eo casu aut partes extremæ remota confluent ad punctum, & hoc non; quia non datur tantus motus in instanti; aut non confluent sed manent extensæ, & sic jam admittis divisibilitatem in materia, sublata quantitate.

RESPONDETUR, eo casu redigendam materiam ad punctum, quod non fieret per motum localem, sed per solam desitionem quantitatis, & sicut sine ullo motu locali posset hunc aërem extensum, in instanti DEUS reddere penetratum: Item sicut desinit anima informare corpus, vel incipit, sine ullo motu locali; sic per solam desitionem quantitatis, poterit in punctum redigi materia, sine ullo motu locali, quod etiam procedit in casu, quo in Eucharistia pars cum toto corpore, & è converso penetratur: quia id etiam fit sine ullo motu locali. Fundatur autem hæc instantiæ in hoc principio, quia potest DEUS rem locare in loco sine ullo motu locali, adeum modum, quò illam produxit in loco, sine ullo motu locali.

DICES tertio ex Pontio. Non potest dubitari, quòd substantia capitis hominis, separata quantitate, posset dividi & conservari à substantia manūs.

RESPONDETUR. Non posse dividi nisi divisione impropria. Imò absolute hoc negari potest, supposito quòd partes hæc penetrarentur ut dictum supra de Corpore CHRISTI; dici etiam posset inmerito supponi, sine quantitate manere manum, vel caput, adeoque falsificantem esse hunc terminum: Unde illa conservatio unius partis sine alia, est non nisi in suppositione quantitatis.

DICES quartò. Sublata omni quantitate, posito etiam quòd illa materia tota sit in toto, & tota in qualibet parte; posito item quòd sit penetrata, numquid independentè à quantitate superaddita, non discernit DEUS hanc partem fuisse substantiam capitis, & hanc partem fuisse substantiam pedis? Quòd si illam discernit, etiam illam annihilare potest solam, adeoque dividere.

RESPONDETUR. DEUS discernere quæ fuerit pars materiæ sub hac forma, quæ sub illa, sed simul dicendo hanc materiam esse totam in tota residua materia, & totam qualibet in parte, adeoque, non esse divisibilem divisione propria, consequenter in suppositione, quòd illam velit esse in puncto, & sine quantitate, non potest velle unam potius, & non aliam partem servare.

INSTABIS. Potest DEUS facere ut sublata quantitate partes materiæ non sint penetratae, & simul ut non habeant modum existendi rebus spiritualibus proprium, sed ut totum, occupet totum spatium, & partes entitativæ illius, partem spatii; quo casu, verè adhuc dividi sine quantitate poterunt.

RESPONDETUR. Negando id posse fieri, quia si id fieri posset, posset fieri beneficio entitativæ extensionis, hanc autem nullam esse, supra ostendimus.

DICES quintò. Quantitas est accidens extensum. Ergo debet præsupponere partes extensas, ut in illis possit recipi.

RESPONDETUR. Albedo est accidens disgregativum visus, nec tamen præsupponit disgregativum visus. Gratia item est accidens DEO gratum, nec tamen supponit subjectum DEO gratum, quod universaliter in hoc principium resolvitur, quia forma quamvis supponat potentia tale, non tamen debet supponere subjectum formaliter tale, sed reddere illud formaliter tale.

INSTABIS primò. Qualitas extensæ non possunt recipi in quantitate, nisi hæc esset extensa entitativè. Ergo nec ipsa quantitas potest recipi, nisi in partibus extensis.

RESPONDETUR. Quia qualitates redduntur extensæ, non nisi per quantitatem subjecti, de quo infra, hinc si non opponeretur subjectum extensum, hòc ipso non essent illæ qualitates extensæ, quantitas autem non accipit divisibilitatè à subjecto, sed illa secum adferre potest.

Rur-

Rursus qualitates extensæ idem sunt, quod qualitates materiales; neque enim datur ulla extensio, propria accidentium: Quod si sunt qualitates materiales, sunt qualitates indigentes, ut totæ in toto, & parsillarum in parte subiecti recipiatur; hoc ipso enim essent in connaturali subiecto, neque enim illud extendere possunt; cum autem quantitas ipsum subiectum extendere possit, adferreque sibi connaturalem modum existendi, hoc ipso non indigebit ullâ antecedenti extensione.

INSTABIS secundò. Si ipsa quantitas habet extensionem suarum partium entitativarum. Ergo & substantia seipsa, poterit habere extensionem entitativam.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam. Quia quod est ratio formalis alicujus; seipso, & aliis, & sibi, est tale. Sic albedo quia facit ut subiectum disgreget visum, seipsa etiam est disgregativa visus. Ita & quantitas, quia seipsa est extensiva subiecti, se ipsa erit etiam sibi extensiva. Jam autem nego rationem extensionis seipsa, competere substantiæ.

Hinc ulterius disparitas assignatur, quia non solum non est absurdum partes quantitatis se ipsis esse extensas, sed id omnino est necessarium, alias daretur processus in infinitum in ratione formali extensionis. Absurdum autem est, se ipsis partes substantiæ, habere extensionem entitativam. Rursus. extensio sequitur extremitatem, quæ quia competit seipsa quantitati, seipsa etiam competet extensio, quia autem substantiæ non competit seipsa extremitas, nec seipsa competit extensio. Denique sicut nullum est absurdum, accidens quod est quantitas, esse entitative extremitativum, cum tamen absurdum sit, substantiam seipsa esse extremitativam; ita nullum erit absurdum quantitatem seipsa esse extensionem, cum substantia non sit seipsa extensio, id quod ob proportionem: quia sicut nulla datur quanta entitative substantia, ita nec debet dari entitative extensa.

INSTABIS tertio. Partes illæ vel sunt distinctæ vel non distinctæ: si distinctæ, Ergo & divisibiles; si indistinctæ, ergo nec plures.

RESPONDETUR. Partes illas non esse distinctas nisi potentia, pluresque quoad esse partium, non nisi potentia.

DIFFICULTAS II

An divisibilitas & impenetrabilitas sit primò essentialis conceptus Quantitatis?

Vidimus quod actualis divisibilitas rei materialis, habeatur ratione quantitatis, restat discutiendum, an non sit primò essentialis quantitati, conferre hanc divisibilitatem?

DICENDUM est primò. *Divisibilitatem non esse primò essentialem conceptum quantitatis.*

PROBATUR primò. Quia primo essentiali conceptu nihil est prius, jam autem divisibilitas in ratione quanti, supponit prius, nempe extensionem partium, ad eum modum, quo scissio materialis, supponit rem scindendam. Unde etiam non ideo partes sunt extensæ, quia sunt divisibiles, sed ideo divisibiles, quia extensæ.

PROBATUR secundò. Quia potest aliquid in puncto collocari retentâ eadem quantitate, sed penetratis tantum inter se partibus, cujus penetrationis exemplum habetur in Eucharistia. Ergo saltem divisibilitas actualis, non erit de primo essentiali conceptu quantitatis.

PROBATUR tertio. Res spiritualis & non quanta dividi potest. Ergo divisibilitas, non est primò essentialis conceptus quantitatis. Antecedens probatur instantiis; nam imprimis potest dividi unus gradus gratiæ ab alio, item in sententia admittente unionem spirituales, potest una illius pars ab alia dividi, membro abscisso, & sic in multis aliis. Consequentia autem principalis per hoc probatur. Quia quod est de primò essentiali conceptu alicujus, illi non nisi soli, convenire potest, licet autem Aristoteles per divisibilitatem explicet continuum, explicat non nisi descriptive, tanquam per aliquid aliquomodo notius.

DICENDUM est secundò. *Impenetrabilitatem non esse de primò essentiali conceptu quantitatis.* Est conclusio contra Arriag. Ovied. Pontium, & quidem quod impenetrabilitas actualis non sit de essentia quantitatis, constat exinde, quia retentâ quantitate, possunt se penetrare divinitus duo corpora. Restat controversia de existentia impenetrabilitatis, quam non esse de essentia quantitatis.

PROBATUR primò argumento communi. Quod sic proponitur. Vel quantitas exigit impenetrabilitatem respectu cujuscunque entis, vel tantum respectu certorum entium: Non primum: Quia quantitas non exigit ne penetraretur à spiritibus, quod ipsum in hoc resolvitur, quia ista impenetrabilitas exigitur à corporibus ad possessionem loci, per quam excludant se mutuo, bene autem in eodem loco stare possunt, Quantum & Spiritus, imò etiam corpus quantum sed glorificatum, titulo doni penetrabilitatis: Non etiam dici potest secundum; quia quæcunque sunt entia, respectu quorum quantitas exigit impenetrationem, hæc ipsa sunt quanta. Ergo explicare quantitatem per impenetrationem quantitatum, est explicare quantitatem per quantitatem, adeoque obscurum per obscurum. Consequentia probatur. Quia in ista sententia, si queratur, quid sit quantitas? respondebitur est accidens exigens impenetrationem: Si queratur quid est exigere impenetrationem? est exigere ne corpus

† y

Quan-